Hospodaření pojišťoven, účetní výkazy pojišťovny

Ing. František Řezáč, Ph.D.
Mgr. Silvie Kafková
Masarykova univerzita

Hospodaření komerční pojišťovny

- Hospodaření komerční pojišťovny se realizuje obdobným způsobem jako u ostatních podnikatelských subjektů s přihlédnutím ke specifikům odvětví pojišťovnictví.
- I zde se setkáváme s vymezením hospodářského výsledku na bázi výnosů a nákladů a používáme obdobné výkazy tj. rozvahu, výkaz zisků a ztrát, resp. přílohu, ve kterých se odráží výsledky hospodaření komerční pojišťovny.

Blíže viz PE, s. 91

Výnosy pojišťovny

- Výnosy představují kategorii výstupů v podobě výsledků z hospodářské činnosti podniku, určených k prodeji.
- Na účtech účtové třídy 6 – Výnosy se účtuje o všech výnosech, které vznikly z pojišťovací a zajišťovací, případně ostatní činnosti pojišťovny a u kterých se uplatňuje v zásadě účelové členění výnosů podle předmětu činnosti pojišťovny, tj. neživotní pojištění, životní pojištění a ostatní činnosti.
- Výnos vzniká okamžikem vystavení faktury, příjem až jejím proplacením.

Blíže viz PE, s. 91

Ing. František Řezáč, Ph.D.
Mgr. Silvie Kafková
Masarykova univerzita

Položky výnosů

- pojistné – běžně placené pojistné (placené v dohodnutých pojistných obdobích), jednorázově placené pojistné,
- výnosy z finančního umístění technických rezerv,
- zajistné (aktivní zajištění),
- provize ze zajištění (v případě pasivního zajištění),
- přijatý rozdíl pojistného plnění od zajistitele,
- regresy z pojistných plnění,
- poplatky z prodlení platby pojistného,
- výnosy z prodeje hmotného a nehmotného majetku,
- úroky z depozit uložených v bankách,
- ostatní.

Blíže viz PE, s. 91

Struktura výnosů

Příklad struktury výnosů u začínající pojišťovny:

Pojistné (80 – 90 %)	Ostatní (10 – 20 %)
Výnosy Celkem	

Příklad struktury výnosů u pojišťovny s rozsáhlým pojistným kmenem:

Pojistné	Výnosy z finančního umístění	Ostatní
Výnosy celkem		

Ing. František Řezáč, Ph.D.
Mgr. Silvie Kafková
Masarykova univerzita

Náklady pojišťovny

- Náklady představují kategorii vstupů hospodářských prostředků a práce do procesu výroby výrobků, prodeje zboží nebo poskytování služeb.
- Na účtech účtové třídy 5 – Náklady se účtuje o všech nákladech, které vznikly z pojišťovací a zajišťovací, případně ostatní činnosti pojišťovny a u kterých se uplatňuje v zásadě účelové členění hlavně na neživotní pojištění a životní pojištění.
- Náklad vzniká okamžikem vystavení faktury, výdaj až jejím proplacením.
- Náklady můžeme podle účelu dělit na:
  - část pojistně-technickou (technické rezervy),
  - část pojistných plnění,
  - část správních nákladů.

Blíže viz PE, s. 92

Ing. František Řezáč, Ph.D.
Mgr. Silvie Kafková
Masarykova univerzita

Položky nákladů

Náklady na pojistná plnění (PPL)

Představují smluvní závazky pojišťovny vůči pojištěnému nebo „třetím“ osobám:

- přímé, případně následné škody na zdraví a majetku,
- šetření pojistných událostí,
- poplatky za znalecké posudky,
- poplatky za soudní jednání.

Blíže viz PE, s. 92

Položky nákladů

Vlastní náklady (NV)

- náklady na vznik pojištění:
  - tvorba produktů,
  - tisk návrhopojistek a pojistných smluv,
  - tisk ostatních tiskopisů,
  - reklama a propagace;
- náklady na obchodní činnost:
  - tvorba obchodní sítě,
  - tvorba metodických pomůcek a sazebníků,
  - školení pojišťovacích agentů a pojišťovacích makléřů;

Blíže viz PE, s. 92

Položky nákladů

- náklady na likvidační službu:
  - výběr a školení pracovníků likvidační služby,
  - tvorba metodických pomůcek;
- náklady na provozní činnost:
  - správa pojištění (taxace návrhopojistek, intervence pro neplacení pojistného, archivace pojistných smluv apod.),
  - informační činnost (hardware, software),
  - správa majetku;
- náklady na řízení společnosti.

Blíže viz PE, s. 92 - 93

Ing. František Řezáč, Ph.D.
Mgr. Silvie Kafková
Masarykova univerzita

Struktura nákladů

Příklad struktury nákladů:

Pojistná plnění (70 – 80%)	Vlastní náklady (20 – 30%)
Náklady celkem	

Vztah mezi výnosy a náklady:

Výnosy	
Náklady	Zisk

Ing. František Řezáč, Ph.D.
Mgr. Silvie Kafková
Masarykova univerzita

Hospodářský výsledek

- Hospodářský výsledek účetní jednotky je důležitým ukazatelem úrovně jejího hospodaření.
- Zjišťuje se ze zůstatků účtových tříd 5 – Náklady a 6 – Výnosy.
- Skladba těchto účtových tříd umožňuje zjištění hospodářského výsledku v rozdělení na výsledek – provozní, finanční a mimořádný.
- Součet provozního a finančního výsledku považujeme za hospodářský výsledek běžné činnosti účetní jednotky.
- Hospodářský výsledek před zdaněním se zjistí jako rozdíl výnosů a nákladů, mimo účtu o dani z příjmu.
- Hospodářský výsledek po zdanění – účetní zisk nebo ztráta – se zjistí jako rozdíl výnosů a nákladů.

Blíže viz PE, s. 93 - 94

Ing. František Řezáč, Ph.D.
Mgr. Silvie Kafková
Masarykova univerzita

Hospodářský výsledek

- Daňová povinnost účetní jednotky vyplývající ze zákona o dani z příjmu se považuje za tzv. daňový základ evidovaný v účtové třídě 5 – Náklady.
- Daň se vypočte podle zákonné sazby ze zjištěného daňového základu, a to v rozdělení na daň z příjmů běžné činnosti a daň z příjmů mimořádné činnosti.

Blíže viz PE, s. 94

Uzávěrka a Účetní závěrka

- Uzávěrka – představuje uzavírání účetních knih. Koncem kalendářního roku, po zaúčtování všech účetních případů vyplývajících z běžné činnosti se provádí přezkoušení správnosti a úplnosti údajů zaúčtovaných do účetních knih běžného období.
- Účetní závěrka – představuje číselné údaje o stavu a struktuře majetku, závazků a kapitálu, o struktuře nákladů, výnosů a o dosaženém hospodářském výsledku v předepsaném členění. Tvoří ji rozvaha, výkaz zisku a ztrát a příloha.

Ing. František Řezáč, Ph.D.
Mgr. Silvie Kafková
Masarykova univerzita

Účetní výkazy pojišťovny

- Rozvaha
- Výkaz zisku a ztráty
- Výkaz peněžních toků - Cash flow

Ing. František Řezáč, Ph.D.
Mgr. Silvie Kafková
Masarykova univerzita

Rozvaha

Aktiva	Pasiva
Dlouhodobý nehmotný majetek	Vlastní kapitál
Finanční umístění (investice)	Technické rezervy
Pohledávky (dlužníci)	Rezervy na ostatní rizika a ztráty
Ostatní aktiva	Depozita při pasivním zajištění
Přechodné účty aktiv	Závazky (věřitelé)
	Přechodné účty pasiv
	Nerozdělený zisk minulého období
	Zisk běžného účetního období
Aktiva celkem	**Pasiva celkem**

Ing. František Řezáč, Ph.D.
Mgr. Silvie Kafková
Masarykova univerzita

Výkaz zisku a ztráty

Technický účet k neživotnímu pojištění	**Technický účet k životnímu pojištění**	**Netechnický účet**
Zasloužené pojistné	Zasloužené pojistné	Výsledek TU k NP
Výnosy z fin. umístění	Výnosy z fin. umístění	Výsledek TU k ZP
Ostatní technické výnosy	Přírůstky fin. umístění	Výnosy z fin. umístění
Náklady na pojistná plnění	Ostatní technické výnosy	Náklady na fin. umístění
Změny stavu TR	Náklady na pojistná plnění	Ostatní výnosy
Prémie a slevy	Změna stavu TR	Ostatní náklady
Provozní náklady	Prémie a slevy	Daň z příjmu z běžné činnosti
Změna stavu vyrovnávací rezervy	Provozní náklady	Zisk nebo ztráta po zdanění
Výsledek TU k NP	Náklady na fin. umístění	Mimořádné výnosy
	Úbytky hodnoty fin. umístění	Mimořádné náklady
	Ostatní technické náklady	Mimořádný zisk nebo ztráta
	Výsledek TU k ZP	Daň z příjmů z mimořádné činnosti
		Ostatní daně
		Zisk nebo ztráta za účetní období - HV

Ing. František Řezáč, Ph.D.
Mgr. Silvie Kafková
Masarykova univerzita

Struktura hospodářského výsledku

Druh hospodářského výsledku	***Vyčíslení hospodářského výsledku***
Hospodářský výsledek z běžné (pojišťovací) činnosti	Výsledek technického účtu k neživotnímu pojištění Výsledek technického účtu k životnímu pojištění
Hospodářský výsledek finanční	Výsledek netechnického účtu
Mimořádný hospodářský výsledek	Mimořádné výnosy Mimořádné náklady
Hospodářský výsledek před zdaněním	Ostatní výnosy Ostatní náklady
Hospodářský výsledek po zdanění	Daň z příjmů z běžné činnosti
Hospodářský výsledek za účetní období	Daň z příjmů z mimořádné činnosti Ostatní daně a poplatky

Ing. František Řezáč, Ph.D.
Mgr. Silvie Kafková
Masarykova univerzita

Poděkování

Tento učební text vznikl za přispění Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost v rámci projektu Univerzitní výuka matematiky v měnícím se světě (CZ.1.07/2.2.00/15.0203).

Ing. František Řezáč, Ph.D.
Mgr. Silvie Kafková
Masarykova univerzita